

Restaurarea unor podoabe celtice provenite din necropola celtică de al Pișcolt

Roxana Cobusceanu

În lucrarea de față voi prezenta câteva piese arheologice restaurate anul acesta care provin din necropola celtică de la Pișcolt județul Satu Mare. Cercetarea necropolei de la Pișcolt în punctul de hotar numit "Nisipărie" a început în anul 1970 și a fost continuată până în anul 1977. Numărul complexelor funerare descoperite este 207. Din cele 185 de morminte datate în epoca fierului 75 de morminte sunt de înhumatie 83 de incineratie în groapă iar 13 morminte de incineratie în urnă. Inventarul acestor morminte indiferent de ritul și ritualul funerar este unitar. Mormintele de incineratie în groapă în general sunt mai bogate în inventar care constă din obiecte vestimentare, podoabe, arme, ustensile și ceramică. Activitatea de restaurare conservare a inventarului necropolei celtice a început încă din anul 1990 și continuă și în prezent. Am ales câteva podoabe celtice care deși provin din experiența Hallstattiană sunt deosebite de acestea punând în valoare elemente de detaliu decorate într-o fantezie de o frumusețe rară.

Voi prezenta în continuare intervențiile făcute asupra pieselor menționate.

BRĂȚARĂ BRONZ, Inv.5188; M.155

Descriere: Brățară cu semiove mici în Reifenstil; diametru 5 cm., confecționată din bronz prin turnare. Piesa este masivă cu miez metalic continuu solid, este fragmentară(4 fragmente), prezintă coroziune activă pe întreaga suprafață sub formă de puncte pulverulente de clorură, oxizi(cuprit), în special în interiorul său, depuneri din mediul de zacere.

Tratament: spălare cu soluție Romopal 1%, combinată cu curățire mecanică, tratament chimic cu soluție complexon la pH-10, urmat de neutralizare, uscare în alcool, patinare artificială prin aurire, finisare cu baton din fibră de sticlă, lipirea fragmentelor cu rășină , conservare.

BRĂȚARĂ BRONZ, inv.4917, M. 127.

Descriere: Brățară închisă, masivă, diametru 7 cm, confecționată din bronz prin turnare. Piesa este masivă, cu miez metalic continuu, solid, prezentând coroziune activă pe întreaga suprafață sub formă de cloruri, cuprit.

Tratament: prin metoda de curățire Kräfting(sol.NaOH și folie de Al)urmată de neutralizare, uscare, finisare mecanică cu baton din fibră de sticlă, conservare. In urma acestui tratament suprafața piesei a căpătat o culoare brună-maronie uniformă și nu mai necesită patinare artificială.

BRĂȚARĂ, inv.5049, M.155.

Descriere: brățară din placă de bronz cu capetele terminate în tampon, diametru 6 cm., confecționată din bronz. Piesa prezintă un miez metalic continuu solid, coroziune activă pe întreaga suprafață sub formă de cloruri, oxizi și urme din mediul de zacere.

Tratament: spălare cu soluție Romopal 1%, tratament chimic cu soluție Complexon pentru bronz, urmat de fluxul tehnologic de neutralizare, uscare, finisare, patinare artificială și conservare finală.

FIBULĂ, inv.5360.

Descriere: Fibulă mare cu resortul format din 3+3 spire, cordare exterioară cu un singur nodul pe picior, L=8,5 cm., este confecționată din fier prin turnare. Piesa prezintă miez metalic continuu, solid pe suprafața sa se observă produși de coroziune specifici materialului de bază cu preponderență la vârful acesteia, sub formă de oxizi, cloruri. Lipsește acul pe o porțiune de 1 cm.

FIBULĂ, inv.5348.

Descriere: Fibulă mare cu resortul din 3+3 spire, cordare exterioară, având ornamentație ștampilată pe arc, L=9 cm, este confecționată din fier prin turnare. Piesa prezintă miez metalic continuu, pe suprafața sa se observă produși de coroziune specifici materialului de bază, lipsește acul pe o porțiune de 1 cm.

Acestor fibule li s-a aplicat un tratament chimic de curățire cu soluție de H₃PO₄ 20% cu inhibitor până la îndepărtarea completă a produșilor de coroziune. A urmat apoi în continuare fluxul de neutralizare, uscare și conservare finală.

FRAGMENT DE CENTURĂ, inv.5063, M. 156

Descriere: Fragment dintr-o centură din fier împreună cu prințătorul de la cataramă lucrat din fier și ornamentat cu butoane din bronz.

Fragmentele din fier prezintă produși de coroziune specifici materialului de bază sub formă de oxizi și oxihidroxizi ferici, exfolieri ale stratului de produși de coroziune, în timp ce butoanele din bronz au un miez metalic continuu solid, cu o patină nobilă stabilă și continuă sub formă de malachit.

Tratament: la fragmentele din fier am recurs la o curățire mecanică urmată de taninare, butoanele din bronz s-au curățat mecanic cu foarte mare atenție sub microscop.

FRAGMENT DE CENTURĂ, inv.460, M.57

Descriere: Prințător de cataramă, lucrat din fier sub formă de suliță, încrustat cu un buton din bronz. Piesa este fragmentară, fragmentele din fier nu au miez metalic continuu, prezintă produși de coroziune specifici materialului de bază, exfolieri ale stratului de produși de coroziune, lipsă din material în zona de îmbinare cu butonul de bronz. Butonul din bronz prezintă un miez metalic continuu, solid și o patină nobilă continuă și stabilă.

Tratament: fragmentele din fier au fost curățate mecanic, s-au lipit între ele și s-au consolidat prin impregnare cu rășină Araldit AY 109 cu întăritor HY 965. De asemenea s-a făcut completarea porțiunii lipsă tot cu rășină colorată pentru integrare cromatică.

Din lotul restaurat și conservat, piesele de fier au creat o problemă serioasă, acestea suferind o degradare importantă în timp ca urmare a umidității excesive existente în Castelul din Carei unde aceste piese au fost depozitate de la descoperirea lor.

Bibliografie

I.Németi, *Necropola Laténe de la Pișcolt, jud.Satu Mare, I-IV, Traco-Dacia, IX, X, XIII, XIV, 1988, 1989, 1992, 1993.*

I.Németi, *Das späthallstattzeitliche Gräberfeld von Sanislău, Dacia, XXVI, 1982, p.115-156.*

I.Németi, *Contribuții la istoricul Hallstattului târziu din nord-vestul României în lumina noilor descoperiri arheologice*, Acta Musei Porolissensis, VIII, Zalău, 1984, p.129-146.

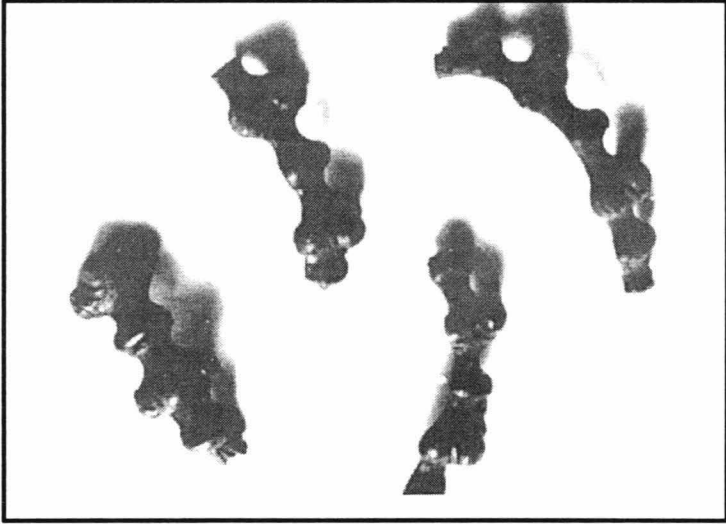
Practical Building conservation, English Heritage Tehchikal Handbook, 1988, Gower Technikal Press Ltd, England.

I.Stambolov, *Coroziunea și conservare antichităților*.

HE,Plenderleith, și A.E.A.Werner, *Conservarea antichităților și a operelor de artă (tratament, reparare, restaurare)*.

*The restoration of a few jewellery discovered in the celtic
necropola from Pișcolt
(Summary)*

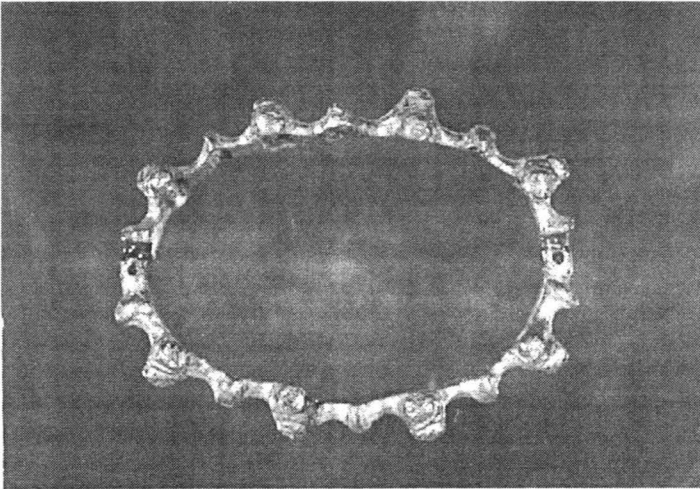
The subject of the article is the restauration methods applied to a few jewellery discovered in the celtic necropola from Pișcolt, Satu Mare.

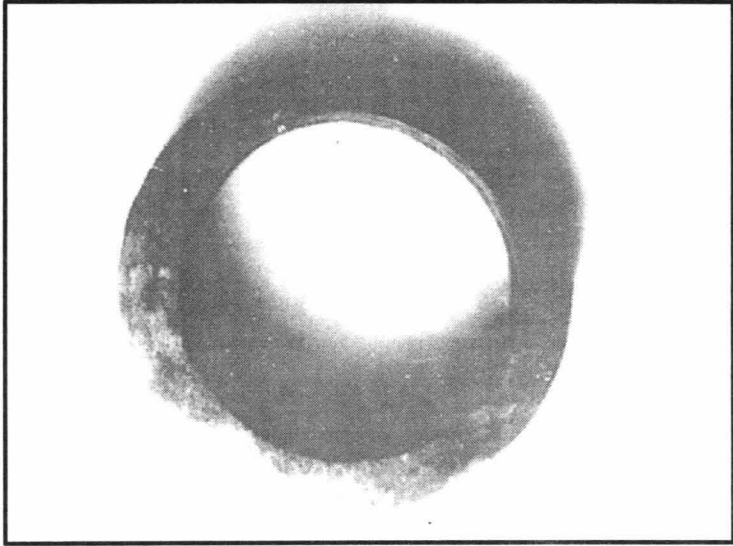

Brățară de bronz

I. 5188

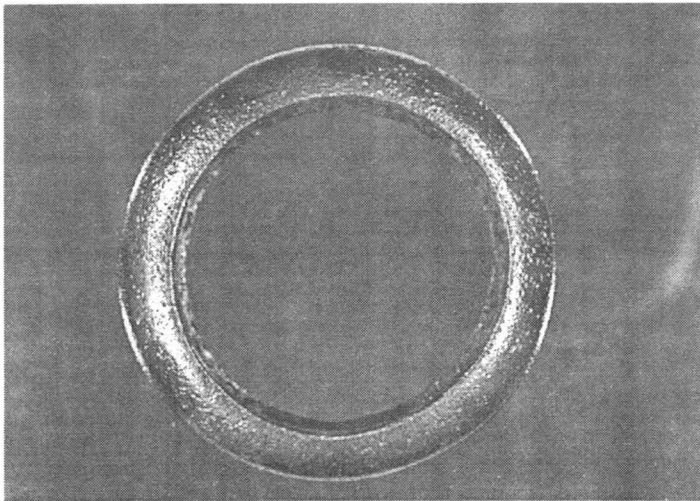
Reifenstil

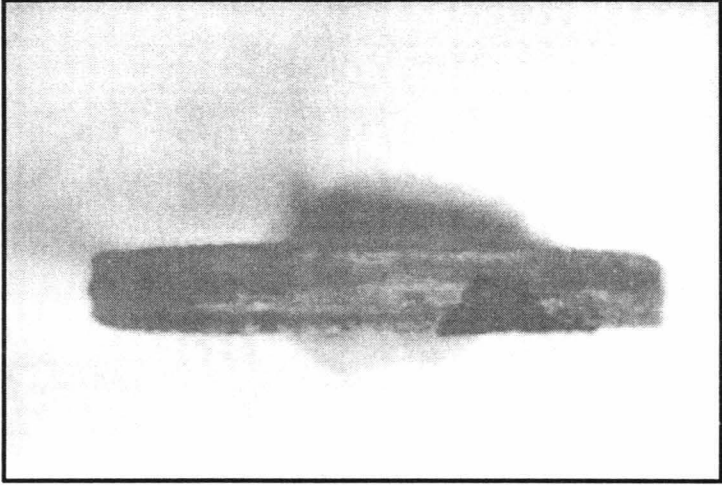

Brățară masivă

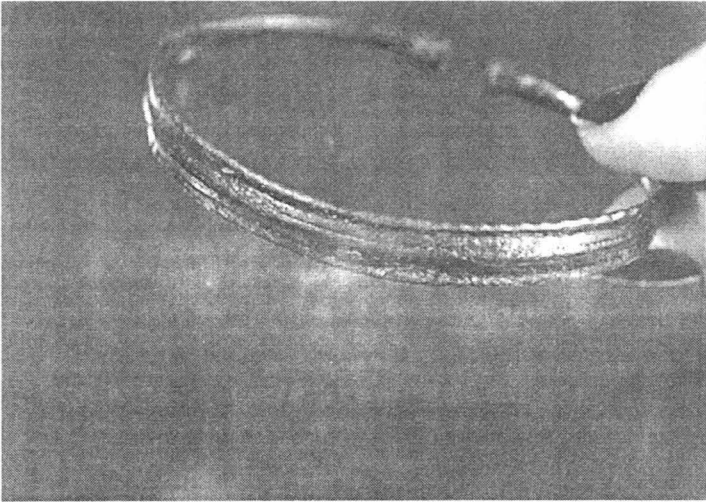
I. 4917

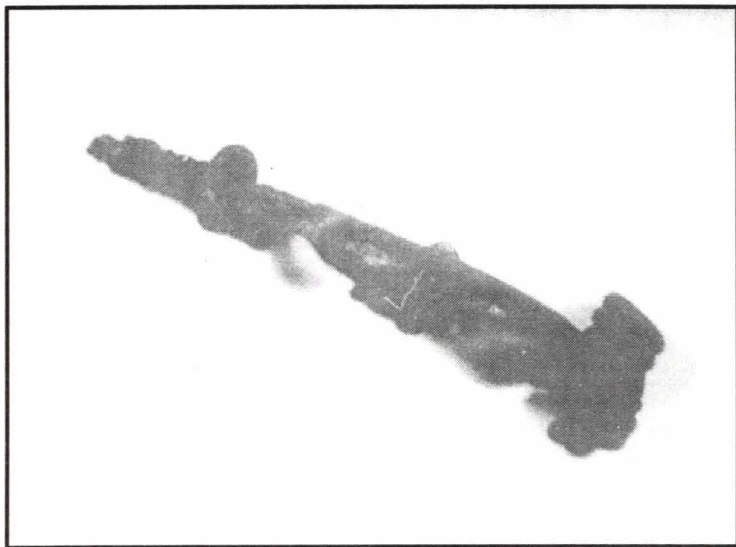

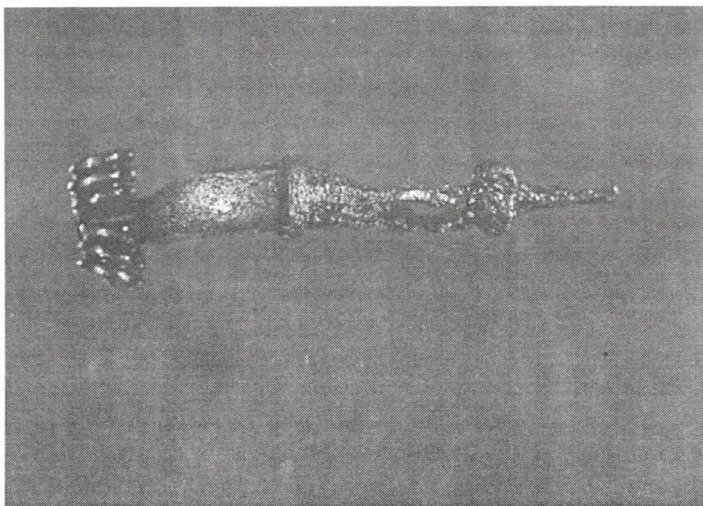
Brățară de bronz

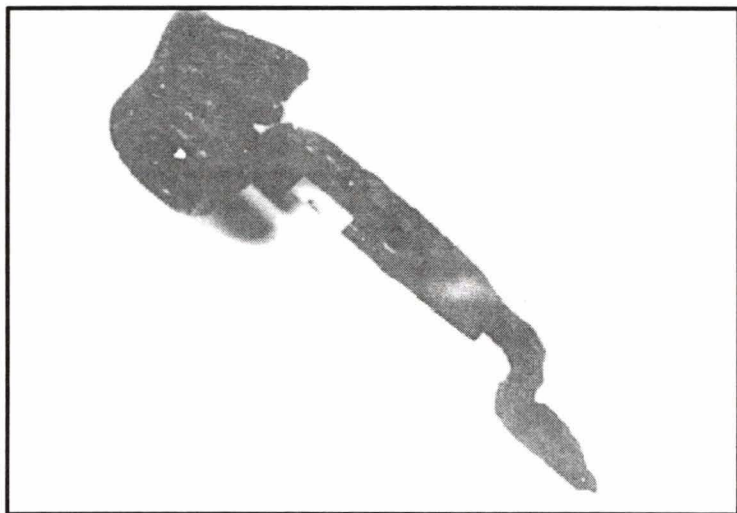
I. 5049

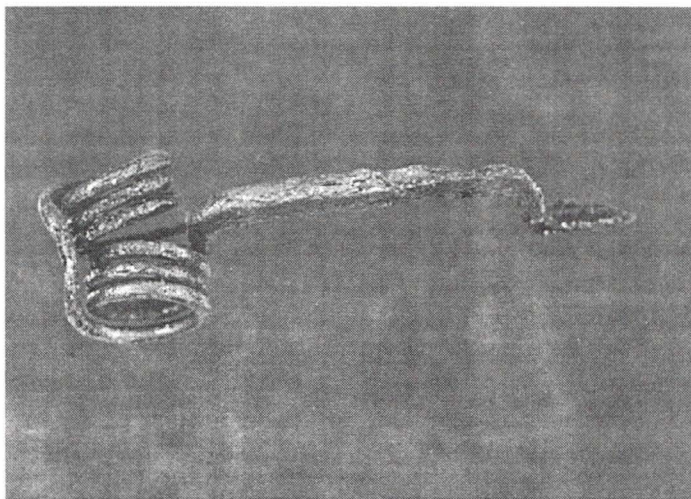
Fibulă fier I. 5360

Fibulă fier

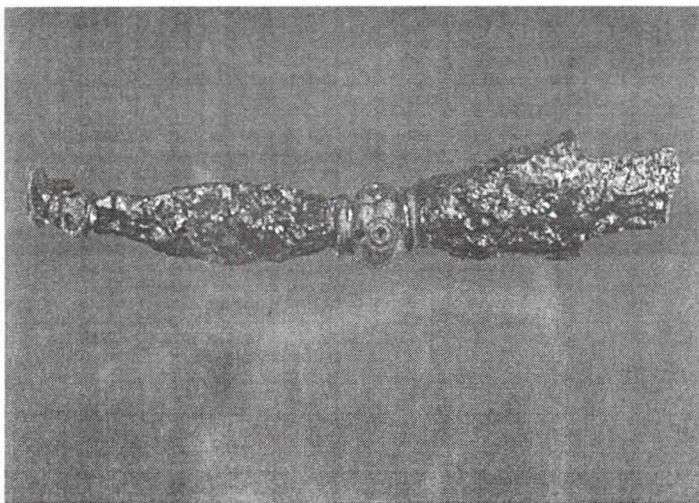
I. 5348

Fragment centură

I. 5063

Fragment centură

I. 4609

